

Sygn. akt I C 363/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

przewodniczący SSR Andrzej Antkiewicz

protokolant st. sekr. sądowy Monika Kopoczyńska

po rozpoznaniu w dniu 25 marca 2015 r. w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w G.

przeciwko B. P.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 111,49 zł (sto jedenaście złotych czterdzieści dziewięć groszy) z odsetkami ustawowymi od następujących kwot i dat:

- od kwoty 108,48 zł od dnia 1 września 2012 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 3,01 zł od dnia 7 maja 2014 r. do dnia zapłaty;

II oddala powództwo w pozostałej części;

III zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 41,67 zł (czterdzieści jeden złotych sześćdziesiąt siedem groszy) tytułem zwrotu części kosztów procesu.

Sygn. akt I C 363/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 1 kwietnia 2015 r.

(...) S.A. w G. domagała się zasądzenia od B. P. kwoty 1.731,41 zł z ustawowymi odsetkami od różnych kwot i dat. Na dochodzoną kwotę składały się:

- kwoty wynikające z trzech niezapłaconych faktur za usługi telekomunikacyjne świadczone na rzecz pozwanej w okresie od sierpnia do października 2012 r.,

- skapitalizowane odsetki ustawowe za okres opóźnienia w płatności trzech wcześniejszych faktur: za kwiecień, maj i lipiec 2012 r.,

- kwoty wynikające z trzech not księgowych, obejmujących odszkodowania z tytułu jednostronnego rozwiązania dwóch umów zawartych w promocji, przed upływem terminu, na jaki zostały zawarte,

- kwoty z dwóch not księgowych obejmujących kary umowne za niezwrócenie sprzętu operatora w terminie powyżej 90 dni od dnia rozwiązania umów.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że zawarła z pozwaną dwie umowy: o świadczenie usługi radia i telewizji kablowej oraz o świadczenie usługi telefonicznej i Internetu na warunkach promocyjnych. Zaznaczyła, że z powodu zaległości pozwanej we wnoszeniu opłat za świadczone usługi wypowiedziała jej umowę i w związku z rozwiązaniem umowy obciążyła pozwaną trzykrotnie odszkodowaniami za zerwanie umowy, stanowiącymi równowartość przyznanych ulg pomniejszonych o proporcjonalną ich wartość za okres od dnia zawarcia umowy do jej rozwiązania.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Wskazała, że z końcem sierpnia 2012 r. przeprowadziła się do innego mieszkania, gdzie nie miała możliwości odbioru sygnału nadawanego przez powódkę. Zaznaczyła, że fakt ten zgłosiła pracownikowi operatora, natomiast nie wiedziała, że ma zdać sprzęt operatora od razu po rozwiązaniu umowy. Dodała, że uczyniła to w toku sprawy sądowej, po doręczeniu jej pozwu. Wyjaśniła, że pomimo podania nowego adresu w punkcie obsługi klienta powódki, nie przysłano jej korespondencji pod ten adres. Nie otrzymała też wypowiedzenia umowy. Nadmieniła, że póki mieszkała pod starym adresem, miała opłacone wszystkie należności wobec powódki (k. 66-66v akt).

Sprawa została rozpoznana w postępowaniu uproszczonym (k. 1 akt).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Pozwaną łączyły z (...) S.A. w G. dwie umowy abonenckie na czas nieokreślony: jedna z 27 października 2010 r. o świadczenie usługi radia i telewizji kablowej, druga z 14 grudnia 2010 r. o świadczenie usługi telefonicznej i Internetu. Od dnia 1 stycznia 2012 r. usługa (...) świadczona była w ramach 24 miesięcznej promocji „Internet+ G. STOP eF ed2”, na podstawie której przyznano pozwanej ulgę w kwocie 999 zł. W regulaminie promocji zastrzeżono, że uczestnik promocji, który przed upływem 24 pełnych miesięcy kalendarzowych licząc od dnia obowiązywania rabatu rozwiąże umowę, utraci wszelkie korzyści wynikające z promocji i zobowiązany będzie do zapłaty na rzecz operatora kary umownej w wysokości nie przekraczającej przyznanej ulgi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia aneksu do umowy do jej rozwiązania (§ 2 ust. 7). Taką karę operator mógł naliczyć również w przypadku wypowiedzenia umowy ze względu na zaległości we wnoszeniu opłat za świadczone usługi (§ 3 ust. 7).

W dniu 3 lutego 2012 r. strony zawarły aneks do umowy o świadczenie usługi radia i telewizji kablowej w ramach dwóch promocji: „Stop Komfort do (...) z CK” oraz „(...) i Pakiety do Komfortu”. Promocje miały trwać 18 miesięcy. Tu także w regulaminach promocji zastrzeżono, że uczestnik promocji, który przed upływem 18 pełnych miesięcy kalendarzowych licząc od dnia obowiązywania rabatu rozwiąże umowę, zobowiązany będzie do zapłaty na rzecz operatora odszkodowania w wysokości nie przekraczającej przyznanej ulgi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia aneksu do umowy do jej rozwiązania (§ 2 ust. 6 regulaminu promocji „Stop Komfort do (...) z CK” i § 2 ust. 5 promocji „(...) i Pakiety do Komfortu”). Odszkodowania te operator mógł naliczyć również w przypadku wypowiedzenia umowy ze względu na zaległości we wnoszeniu opłat za świadczone usługi (§ 2 ust. 9 obu regulaminów).

Dowody: umowy, aneks z 3.02.2012 r., regulaminy promocji – k. 11-23 akt

Operator miał świadczyć usługi za pośrednictwem sieci dostępnej w lokalu najmowanym przez pozwaną przy ul. (...) w G. (okoliczność bezsporna – § 1 obu umów abonenckich).

W dniu 20 grudnia 2010 r. pozwana otrzymała od powódki modem internetowy, a w dniu 7 lutego 2012 r. dekodery telewizji cyfrowej.

Dowody: protokoły przekazania sprzętu operatora – k. 43-44 akt

W regulaminach świadczenia usługi (...) i usługi radia i telewizji kablowej, świadczonych przez (...) S.A. postanowiono, że niezwłocznie po rozwiązaniu lub wygaśnięciu umowy abonenckiej, ale nie później niż w trzecim dniu, a w przypadku opuszczenia na stałe lokalu, w którym zainstalowano sprzęt operatora – najpóźniej w dniu opuszczenia lokalu, abonent jest zobowiązany zwrócić sprzęt operatora w Biurze (...). W razie niezwrócenia sprzętu w tym terminie operator miał wezwać abonenta pisemnie do zwrotu sprzętu, wyznaczając mu nowy termin, nie krótszy niż 3 dni od daty doręczenia wezwania, pod rygorem obciążenia karą umowną za niezwrócenie sprzętu w określonym terminie, określoną w Cenniku. W Cennikach dotyczących usług internetowych oraz radia i telewizji (...) S.A. zastrzegła kary umowne za niezwrócenie sprzętu w terminie powyżej 90 dni od dnia rozwiązania umowy abonenckiej w kwocie 250 zł.

Dowody: cenniki i regulaminy – k. 34-39v akt

Pozwana korzystała z usług powódki do końca sierpnia 2012 r. Najmowany przez nią lokal przy ul. (...) był jednopokojowy. Pozwana mieszkała w nim z dwoma synami. Umowa najmu skończyła się z końcem sierpnia. Na dwa tygodnie przed upływem okresu obowiązywania umowy wynajmujący zaoferował pozwanej większy lokal – dwupokojowy przy ul. (...) w G.. Pozwana skorzystała z oferty i od 1 września 2012 r. zamieszkała pod nowym adresem, a ze starego adresu się wymeldowała.

O przyczynie zmiany miejsca zamieszkania i nowym adresie pozwana poinformowała pracownika punktu obsługi interesantów pozwanej przy ul. (...) w G. od razu, jak dowiedziała się, że zmienia lokum i musi szybko zdać mieszkanie przy ul. (...). Pracownik oświadczył jej, że powinna zgłosić zmianę adresu 3 miesiące wcześniej, bo taki był termin wypowiedzenia i że zostanie naliczona kara 1500 zł.

Pod nowym adresem pozwana nie mogła odbierać sygnału nadawanego przez powódkę ze względu na brak sieci, nie używała więc dekodera i modemu pozwanej. Założyła antenę satelitarną i kupiła inne dekodery, zawarła też umowę na Internet z innym operatorem.

Okoliczności niesporne: wyjaśnienia pozwanej - k. 66-66v akt

a nadto: wydruk z bazy (...) o wymeldowaniu z lokalu przy ul. (...) –

k. 52-53 akt

Faktury za kwiecień, maj i lipiec 2012 r. pozwana zapłaciła z opóźnieniem, dlatego powódka naliczyła odsetki za opóźnienie, wystawiając dwie noty odsetkowe na kwoty 2,37 zł i 0,64 zł.

Dowody: noty odsetkowe - k. 24, 25 akt

Pozwana nie zapłaciła faktury obejmującej opłaty abonamentowe za sierpień 2012 r. na kwotę 108,48 zł (faktura – k. 25 akt – pozwana nie wykazała, aby ją zapłaciła).

Powódka wystawiła jeszcze faktury za wrzesień i październik 2012 r., a w piśmie z 9 listopada 2012 r. zawarła informację o rozwiązaniu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dniem 30 listopada 2012 r. ze względu na zaległości w opłatach abonamentowych. Dokumenty te nie zostały doręczone pozwanej, gdyż wysłano je pod nieaktualny adres – na ul. (...).

Dowody: faktury i pismo o rozwiązaniu umowy - k. 26, 28, 40 akt

Również pismo z 21 stycznia 2013 r. o wezwaniu do zwrotu dwóch modemów: do odbioru telewizji (...) wysłano do pozwanej pod nieaktualny adres.

Dowód: pismo z 21.01.2013 r. – k. 41 akt

W dniu 30 listopada 2012 r. powódka wystawiła trzy noty księgowe obejmujące odszkodowania z tytułu rozwiązania umów zawartych w ramach promocji, przed upływem terminów, na jakie zostały zawarte. Obejmowały one następujące kwoty: 504,60 zł za rozwiązanie umowy dotyczącej Internetu, 159,93 zł i 262,11 zł za rozwiązanie umowy dotyczącej telewizji kablowej. Noty te wysłano pod niekatulany adres pozwanej.

Dowody: noty księgowe – k. 29-31 akt

W dniu 4 marca 2013 r. powódka wystawiła dwie noty księgowe obejmujące dwie kary umowne po 250 zł za niezwrócenie sprzętu operatora w terminie powyżej 90 dni od dnia rozwiązania umów abonenckich.

Dowody: noty księgowe – k. 32-33 akt

Pozwana zdała sprzęt operatora w dniu 4 marca 2015 r.

Dowód: protokół zwrotu sprzętu – k. 65 akt

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W ustalonych okolicznościach sprawy w ocenie Sądu istniała podstawa jedynie do zasądzenia od pozwanej należności za usługi świadczone w sierpniu 2012 r., a więc kiedy pozwana mieszkała jeszcze pod adresem, gdzie mogła korzystać z sieci powódki (art. 56 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne - Dz. U. Nr 171, poz. 1800 ze zm.).

Należało natomiast uznać, że powódka nie posiadała uprawnień do wystawienia faktur obejmujących opłaty abonamentowe za okres od września do października 2012 r., ani not księgowych obejmujących kary umowne za rozwiązanie umów zawartych w ramach promocji przed upływem okresów promocji (a nie jak zapisano błędnie w notach: „przed upływem terminu na jaki umowa została zawarta”, gdyż umowy zawarto na czas nieoznaczony). Niesporne było między stronami, że pozwana złożyła rezygnację z obu umów w połowie sierpnia 2012 r. w związku ze zmianą miejsca zamieszkania i niemożliwością odbioru sygnału telewizyjnego oferowanego przez powodową spółkę pod nowym adresem. Po 31 sierpnia 2012 r. pozwana nie korzystała więc z usług świadczonych przez (...) S.A.

W regulaminach świadczenia usługi (...) i usługi radia i telewizji kablowej, świadczonych przez (...) S.A. postanowiono, że umowy abonenckie wygasają wskutek powzięcia wiadomości przez operatora o utracie tytułu prawnego do wskazanego w umowie abonenckiej miejsca instalacji gniazda sieciowego i niezłożenia wniosku przez abonenta o zmianę zakresu świadczonych usług związaną z przeniesieniem gniazda sieciowego do innego lokalu (paragrafy 11 w obu regulaminach – k. 37 i 39v akt). Z taką sytuacją mamy do czynienia w tej sprawie, gdyż pozwana w sierpniu 2012 r. powiadomiła pracownika powódki o utracie tytułu prawnego do lokalu, w którym zainstalowano gniazdo sieciowe oraz nie złożyła wniosku o zmianę umów ze względu na brak sieci (...) pod nowym adresem. Umowy abonenckie wygasły więc z końcem sierpnia 2012 r., do kiedy pozwana mogła korzystać z sygnału przesyłanego przez powódkę. W takiej sytuacji wystawienie faktur za okres wrzesień - październik 2012 r., tj. po wygaśnięciu umów i wobec niemożności korzystania z usług powódki przez pozwaną z przyczyn od niej niezależnych, jest nieporozumieniem. Zgodnie z art. 495 § 1 k.c. jeżeli jedno ze świadczeń wzajemnych stało się niemożliwe wskutek okoliczności, za które żadna ze stron odpowiedzialności nie ponosi, strona, która miała to świadczenie spełnić, nie może żądać świadczenia wzajemnego.

Umowy zawarte między stronami nie dawały powódce prawa do naliczania kar umownych i obciążenia nimi abonenta w przypadku wygaśnięcia umów przed upływem ich promocji. Powołane wcześniej zapisy regulaminów promocji przewidywały możliwość naliczania tych kar wyłącznie w przypadku rozwiązania umów przez abonenta przed upływem promocji z przyczyn od niego zależnych albo wypowiedzenia umów przez operatora ze względu na nieuiszczanie opłat abonamentowych. Powódka nie miała więc podstawy do naliczania kar umownych ze względu na wygaśnięcie umów przed upływem promocji.

W świetle ochrony praw konsumentów nie można interpretować zapisów umownych dotyczących rozwiązania i wygaśnięcia umów w sposób niekorzystny dla abonenta, tj. nie można ich wyklądać w ten sposób, że operator ma

prawo bez żadnych negatywnych konsekwencji rozwiązać umowę z ważnych przyczyn – niezależnych od operatora (o czym stanowią paragrafy 10 regulaminów świadczenia usługi (...) i usługi radia i telewizji kablowej), a konsument nie ma takiego samego prawa; w przypadku zaś wygaśnięcia umów z przyczyn od niego niezależnych (a tak jest w przypadku upływu terminu najmu lokalu i konieczności zmiany lokum) miałyby to nastąpić wyłącznie z niekorzyścią dla konsumenta. W takiej sytuacji należałoby przyjąć, że taka regulacja stosunków między stronami byłaby sprzeczna z dobrymi obyczajami i rażąco naruszałaby interesy abonenta, dlatego nie mogłaby go obowiązywać (art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385³ pkt 14 k.c.).

W ocenie Sądu jeśliby nawet uznać, że umowy w tym przypadku nie wygasły, w opisanych okolicznościach sprawy przyznać należałoby pozwanej prawo do rozwiązania umów bez wypowiedzenia z przyczyn niezależnych od stron. Sądowi wiadomo z innych spraw, że zazwyczaj w podobnych umowach zastrzega się, że nie tylko operatorowi przysługuje prawo rozwiązania umowy bez zachowania terminu wypowiedzenia w przypadku stwierdzenia braku technicznych możliwości zapewnienia abonentowi usług telekomunikacyjnych na obszarze obejmującym lokalizację abonenta (np. w przypadku utraty przez abonenta tytułu prawnego do lokalu, w którym jest zainstalowane zakończenie sieci operatora lub zmiany miejsca zamieszkania), ale takie samo prawo zastrzega się też na rzecz abonenta, gdy utraci tytuł prawny do lokalu z przyczyn od siebie niezależnych (np. w przypadku konieczności opuszczenia lokalu w związku z jego remontem przez właściciela budynku). Takie regulacje wprowadza się dlatego, że przeprowadzenie się do innego mieszkania i niemożliwość odbioru w nim sygnału nadawanego przez drugą stronę umowy zależą od obiektywnie istniejących okoliczności, na które strony umowy o usługi telewizyjne czy internetowe często nie mają wpływu. Okoliczności te trudno przewidzieć przy podpisywaniu umowy. Umowa na te usługi, zawarta chociażby na czas określony, nie może wiązać stron, kiedy z przyczyn obiektywnych – niezależnych od stron - nie może być dalej kontynuowana. Umowa taka nie może też ograniczać abonenta w prawie do zmiany miejsca zamieszkania, gdyż jest to prawo podmiotowe każdego obywatela zamieszkałego w Polsce.

Z podanych względów powództwo o zapłatę kar umownych za przedterminowe rozwiązanie umów podlegało również oddaleniu jako bezzasadne.

Wskazać też na uboczu należy, że pismo z 9 listopada 2012 r. zostało błędnie sformułowane, gdyż zgodnie z regulaminami promocji w przypadku stwierdzenia zaległości w opłatach abonenckich operator miał prawo do wypowiedzenia umów, a nie ich rozwiązania bez wypowiedzenia (jak to wskazano w wymiecionym piśmie). Warunkiem upływu terminu wypowiedzenia umowy jest skuteczne doręczenie pisma o wypowiedzeniu. Tak jednak w tej sprawie nie było, gdyż pismo to wysłano pod nieaktualny adres, mimo że pozwana podała w Punkcie (...) Klienta adres aktualny. Skuteczne doręczenie wypowiedzenia nastąpiło natomiast dopiero z chwilą doręczenia go razem z odpisem pozwu w toku sprawy sądowej.

Dodać także trzeba, że w piśmie z 9 listopada 2012 r. mowa jest o rozwiązaniu jednej umowy, nie wiadomo więc dlaczego w ocenie powódki pismo to miałyby dotyczyć obu umów zawartych z pozwaną. Powódka nie przedłożyła analogicznego pisma odnośnie drugiej umowy łączącej ją z pozwaną.

Ze względu na nieskuteczność wypowiedzenia - albowiem wcześniej umowy wygasły ewentualnie z uwagi na brak skutecznego doręczenia pisma z 9 listopada 2012 r. przed sprawą sądową – nie można było uznać, że powódka miała podstawę do obciążenia pozwanej karami umownymi za niezwrócenie przed sprawą sądową modemu i dekodera. Regulaminy dawały podstawę do naliczania tych kar jedynie w przypadku upływu 90 dni od rozwiązania umów. Gdyby nawet można było przyjąć, że pismo o rozwiązaniu umów mogło być skuteczne (w przypadku, gdyby umowy nie wygasły), to i tak należałoby uznać, że pozwana zwróciła sprzęt operatora przed upływem owych 90 dni, gdyż pismo o rozwiązaniu umów doręczono jej dopiero z odpisem pozwu w dniu 11 lutego 2015 r. (k. 64v akt).

Wspomnieć również należy, że zgodnie z regulaminami warunkiem naliczenia kar umownych było uprzednie wezwanie abonenta do zwrotu sprzętu w wyznaczonym terminie pod rygorem obciążenia karą. Powódka nie doręczyła skutecznie pozwanej takiego wezwania, gdyż pismo o zwrot sprzętu wysłano pod nieaktualny adres.

Z tych przyczyn również żądanie zapłaty kar umownych za niezwrócenie sprzętu w określonym terminie nie mogło być także uwzględnione.

Odsetki za opóźnienie w płatności faktury za sierpień 2012 r., jak i odsetki od skapitalizowanych odsetek od dnia wniesienia pozwu zasądzono na podstawie at. 481 § 1 i 2 oraz 482 § 1 k.c.

Powódka wygrała sprawę jedynie w 6,44 %, ponosząc koszty procesu w łącznej wysokości 647 zł, tj.: opłata od pozwu w kwocie 30 zł, wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 600,00 zł (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu / tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490/) i opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego – 17 zł. Należał jej się zatem od pozwanej zwrot kwoty 41,67 zł.